

Herziening leergang Specialist opleiden en oefenen

In deze nieuwsbrief lees je de laatste stand van zaken rondom de herziening van het onderwijs en de examinering van de leergang Specialist opleiden en oefenen. In deze nieuwsbrief lees je meer over de volgende onderwerpen: de aanleiding voor de herziening, de betrokkenen, de voortgang, het voortraject, de opbouw van de leergang, de thema's in de leergang, het gebruik van de ELO en de planning.

Aanleiding

In 2019 is het kwalificatiedossier van de functie SOO herzien. In het nieuwe kwalificatiedossier zijn 4 kerntaken opgenomen die beter aansluiten bij de veranderende werkzaamheden van de Specialist Opleiden en Oefenen en bij de ontwikkelingen op het gebied van vakbekwaamheid in de veiligheidsregio's. Hierdoor is het herzien van de leergang en proeve van bekwaamheid noodzakelijk.

De werkzaamheden van een Specialist Opleiding en Oefenen kennen per regio een grote verscheidenheid. Vanuit het land is behoefte aan een leergang die inhoudelijk beter aansluit op andere functies op het gebied van vakbekwaamheid en die door de opbouw meer mogelijkheden biedt voor maatwerk en flexibiliteit.

Betrokkenen

Bij de herziening van de leergang SOO is, naast de clusterwerkgroep Didactiek een landelijke expertgroep betrokken. Deze bestaat uit medewerkers vakbekwaamheid, ervaren Specialist Opleiding en Oefenen,

afgevaardigden van het platform Vakbekwaam Blijven en onderwijskundigen. Uit elk district is iemand uit het werkveld vertegenwoordigd.

De expertgroep denkt samen met een projectteam van het IFV mee over het ontwerp van de leergang en de proeve van bekwaamheid en vervult een belangrijke rol bij het terugkoppelen van ontwikkelde producten aan de belanghebbenden in de regio's. Ontvangen feedback wordt gedeeld, zodat het ontwerp en alle producten zo goed mogelijk op de behoefte van het werkveld afgestemd kunnen worden

De expertgroep wordt gevormd door de volgende functionarissen:

- > Bas Bor (District West 4)
- > Caroline van der Kroon (Platform Vakbekwaam Blijven)
- > Frans Berkhout (District Noord)
- > Gertjan de Vries (District Midden)
- > Hans Wit (District Noord-West 4)
- > Ilona Oolthuis (District Oost 6)
- > Rik Curfs (District Zuid 6)
- > Anne Hootsen (Projectteam IFV)
- > Hille Pieper (Projectteam IFV)
- > Wendy van Middelkoop (Projectteam IFV)

De expertgroep is in november 2019 samen met het projectteam van het IFV begonnen met een onderzoek naar de leerbehoefte en het ontwerpen van de nieuwe leergang en de proeve van bekwaamheid. In mei 2020 heeft de expertgroep het ontwerp van de leergang en het ontwerp van de proeve van bekwaamheid aangeboden aan de Clusterwerkgroep. In augustus 2020 zijn de ontwerpen vastgesteld door de werkveldadviescommissie.

Nieuwe leergang

Flexibel leren

Eén van de behoeften van het werkveld was meer flexibiliteit in de leergang. Deze flexibiliteit komt tot uiting in een aantal vernieuwingen:

- > De leergang kent 4 modules.
In het ontwerp heeft de nieuwe leergang een modulaire structuur. Elke module is een op zichzelf staande eenheid en is losstaand van het gehele programma te volgen. Er geldt geen verplichte inschrijving voor de volledige leergang.
- > De volgorde in modules is flexibel.
De modules kunnen in een willekeurige volgorde gevolgd worden. De deelnemers hebben zo de ruimte om zelf te bepalen welke modules ze volgen en wanneer. Elke module zal ten minste één keer per jaar worden aangeboden, volgens een vast schema. Voor deelnemers die de volledige leergang willen volgen, wordt het zo mogelijk alle modules van de leergang binnen een periode van een jaar te volgen.
- > Opleidingsadvies via informatief webinar.
Belangstellenden voor één of meerdere modules worden via een interactief webinar geïnformeerd over de inhoud van de modules en de startmogelijkheden. Doel van het webinar is om elke deelnemer van een zo passend mogelijk studieadvies te voorzien. Het webinar vindt meerdere keren per jaar plaats.

Blended leren

De modules bestaan uit leren in de praktijk op de werkplek, theoretische (zelfstudie)lessen en workshops waarin de toepassing van de theorie wordt geoefend. Tijdens de workshops werken deelnemers samen aan casuïstiek uit de beroepspraktijk. Tijdens het leren op de werkplek zullen deelnemers zelfstandig werken aan opdrachten. Basiskennis over de vakinhoud doet de deelnemer op via zelfstudie en verdieping en toepassing tijdens (theoretische) bijeenkomsten. Bijeenkomsten vinden online en op een IFV locatie plaats, afhankelijk van de inhoud en de te leren kennis en vaardigheden.

Gepersonaliseerd leren

Hoewel de inhoud van de modules vastligt, is er binnen de opdrachten en de toepassing daarvan ruimte voor het maken van persoonlijke, professionele keuzes. In de gezamenlijke opleidingsactiviteiten komt aandacht voor zowel opleiden als oefenen. Deelnemers kunnen bij het uitvoeren van onderwijs- en examenopdrachten zelf kiezen voor een uitvoering op het gebied van opleiden of oefenen. De werkpraktijk van de deelnemer en de behoefte die daaruit voortkomt zijn hierbij bepalend.

Inhoud

De inhoud van de modules is afgestemd op de werkzaamheden van de specialist opleiden en oefenen en op de kerntaken uit het kwalificatiedossier. Binnen een module wordt steeds aan één afgebakende kerntaak gewerkt.

> **Module Onderzoeken van opleidings- en oefenbehoefte**

Thema's:

- Vakinhoudelijke en maatschappelijke ontwikkelingen
- Onderzoeken van leer- en oefenvraagstukken
- Bepalen van de oefen- en leernoodzaak

Duur:

- 5 bijeenkomsten
- 3 – 4 maanden

> **Module Ontwikkelen van en adviseren over vakbekwaamheidsbeleid**

Thema's:

- Strategisch leren in organisaties
- Ontwikkelen van vakbekwaamheidsbeleid
- Adviseren over vakbekwaamheid

Duur:

- 6 bijeenkomsten
- 3 – 4 maanden

> **Module Ontwerpen van opleidings- of oefenprogramma's**

Thema's:

- Ontwerpen van opleidings- en oefenprogramma's
- Ontwikkelen van opleidingen en oefeningen
- Leerprincipes en leren van volwassenen
- Formuleren van leer- en oefendoelen
- Effectmeting en evaluatie

Duur:

- 6 bijeenkomsten
- 3 – 4 maanden

> **Module Coördineren van de uitvoering van opleidings- of oefenprogramma's**

Thema's:

- Voorbereiden van opleidings- en oefenprogramma's
- Coördineren van de uitvoering van opleidings- en oefenprogramma's
- Evalueren van opleidings- en oefenprogramma's

Duur:

- 6 bijeenkomsten
- 3 – 4 maanden

In elke module is er aandacht voor de ontwikkeling van 'de specialist opleiden en oefenen als professional'. Daarbij staan kerntaakoverstijgende thema's centraal. Deze thema's worden geïntegreerd toegepast in de activiteiten die worden uitgevoerd in het kader van

de verschillende kerntaken. De volgende thema's krijgen een prominente plaats in het programma:

- > reflecteren en een professionele houding
- > intervisie
- > coördineren
- > toepassing vanuit de eigen praktijk.

ELO

De ELO is een tool om samenwerking te faciliteren. De modules zullen via de ELO worden aangeboden en gefaciliteerd. De leergang is ontworpen volgens de principes van blended leren. Dit betekent dat in de ELO leermiddelen zoals e-modules, kennisclips, voorbereidingsopdrachten en lesplannen staan. Theorie zal zoveel mogelijk via zelfstudie worden voorbereid en in de (online) bijeenkomsten worden verdiept, toegepast en geoefend.

Proeve van bekwaamheid

De proeve van bekwaamheid sluit aan bij het modulaire ontwerp van de leergang en is ontwikkeld volgens de uitgangspunten van het herontwerp examinering. De proeve van bekwaamheid bestaat uit vijf examenonderdelen; één of twee examenonderdelen per module.

1. Onderzoeken van de opleidings- of oefenbehoefte.
De kandidaat onderzoekt een opleidings- of oefenbehoefte naar aanleiding van trends, signalen uit de organisatie of concrete opleidings- of onderzoeksvraagstukken.
2. Adviseren over vakbekwaamheidsbeleid.
De kandidaat formuleert een opleidings- of oefenbeleidsadvies voor het management.
3. Presenteren van vakbekwaamheidsadviezen.
De kandidaat presenteert een vakbekwaamheidsadvies, met daarin uitleg over de afwegingen en gemaakte keuzes in het advies.
4. Ontwerpen van opleidings- of oefenprogramma's.
De kandidaat ontwerpt een op de doelgroep

afgestemd oefen- bijscholings- of
opleidingsprogramma.

**5. Coördineren van de uitvoering van opleidings-
of oefenprogramma's.**

De kandidaat coördineert de uitvoering van
een opleidings- of oefenprogramma op een
projectmatige manier.

Als alle vijf examenonderdelen met een
voldoende resultaat zijn afgerond, ontvangt een
kandidaat het diploma Specialist opleiden en
oefenen.

Flexibele examinering

De examenonderdelen hebben geen overlap in te
toetsen kennis en kunde en kunnen los van elkaar
en in willekeurige volgorde worden afgelegd.

De structuur van de proeve van bekwaamheid
maakt het ook mogelijk om afzonderlijke
examenonderdelen te herkansen.

De nadruk bij de proeve van bekwaamheid ligt op
het toepassen van vakinhoud en het uitvoeren
van de werkzaamheden uit het kwalificatiedossier.
Daarvoor gebruikt de deelnemer onder andere de
benodigde kennis, opgedaan tijdens de modules.

Planning

Het projectteam van het IFV gaat samen met de
expertgroep SOO verder met het ontwikkelen van
het programma en de materialen voor de leergang
en de proeve van bekwaamheid. De planning is
dat deelnemers vanaf september 2021 kunnen
starten met de nieuwe leergang en de proeve van
bekwaamheid.

Vragen

Voor meer informatie over de herziene leergang
Specialist opleiden en oefenen kun je je richten tot
Anne Hootsen, projectleider
(anne.hootsen@ifv.nl).

Deze nieuwsbrief wordt je aangeboden door het
projectteam van de herziening leergang SOO. Wij
versturen deze nieuwsbrief naar een brede groep
belanghebbenden met het doel hen op de hoogte
te houden van de ontwikkeling. Stuur deze
nieuwsbrief gerust door aan derden.